

КОРАН¹

Переклад з арабської та коментарі
В.С. РИБАЛКІНА

Сура XVI²: БДЖОЛИ³

Мекканська, крім мединських аятів 126–128

В ім'я Аллаха, Всемилоствого, Всемилосердного!

1. Прийде повеління Аллаха, проте не намагайтеся прискорити його [прихід]. Преславний Він і вищий від того, чому вони поклоняються [опріч Нього].
2. Він посилає ангелів з Одкровенням⁴ за Своїм призволом тому зі Своїх рабів, кому побажає: “Перестерігайте, що немає жодного іншого божества, крім Мене. Тож побійтеся Мене”.

¹ Фрагмент академічного перекладу тексту Корану, що публікується протягом 2002–2009 років у різних часописах (“Східний світ”, “Сходознавство”, “Ятрань”, “Книжковий клуб плюс” тощо).

² Сури з десятої по шістнадцяту включно формують цикл із семи сур, які (за винятком останньої) починаються з абрєвіатури “*аліф, лам, ра*”. Їх іноді називають «групою “*аліф-лам-ра*”». Всі вони належать до пізнього мекканського періоду, останніх чотирьох років життя Пророка в Мецці. У них ідеться про правду пророчої місії з посиланням на різні притчі.

³ Остання сура циклу. Названа так тому, що бджола згадується в аятах 68–69. Керуючись навіть інстинктом, вона збирає мед, який править для людини цілющим засобом. Так само й Божественне Одкровення, послане згори Мухаммаду, увібрало в себе все краще з учень усіх попередніх пророків, акумулювавши його у Святому Письмі мусульман. Коран, за аналогією, теж названо зціленням [10:57; Рибалкін 2008, 184] від духовних недуг [Священный Коран 1997, 531].

Починається сура з підтвердження загрози Аллаха про покарання язичників і Його здатності виконати її. Сотворення небес і землі – найкращий доказ Його могутності. Роз’яснюється, які блага Аллаха дарував людям: верблюди, рослини, істивна риба в морях, коштовні камені для прикрас тощо. Вказується на необхідність вдячності Всевишньому за ці блага і поклоніння лише Йому одному. Ідеться також про те, що язичники негативно сприйняли заклики до віри в Єдиного Аллаха, і про їхні вигадки щодо Святого Письма. Вони стверджували, нібито Коран не містить нічого іншого, окрім переказів легенд пращурів. Аллах перестерігає, що на багатобожників у Судний день чекає покара, а на віруючих – блаженство раю. Всевишній вказує на те, що багатобожники відкидають віру й наполегливо заперечують День Воскресіння. Він засуджує їх за невдячність, вказуючи на Свою могутність.

Аллах підтверджує Свою обіцянку винагородити віруючих і покарати невіруючих, нагадує про Судний день, про Свою могутність і владу над ними, а також про те, що все, що на небесах і на суходолі, належить Йому, Всевишньому, і підпорядковано Його владі. Він викриває язичників, їхні забобони, хибну віру в могутність тих, хто не може принести їм ані користі, ані шкоди. Всевишній засуджує непоштиві ставлення до жінки від самого її народження. Аллах згадує про колишніх посланців, наводить приклади, притчі, повчання й пояснення Своїх знамен і сотворення речей, які приносять благо людині. У сурі вказується на відмінність у долі, дарованій Аллахом людям, наголошується на тому, що немає гідності або заслуг багатого перед бідним. У ній також ідеться про благо сотворення людей – чоловіків і жінок – для продовження роду на основі законного шлюбу. Аллах навів низку прикладів Своєї могутності, звернув увагу людей на велике диво сотворення всього живого, яке свідчить про велич Творця і Його благодать. Водночас засуджуються багатобожники, які не цінують ці прекрасні благодіяння.

У сурі подано виклад повчань ісламу про справедливість, про необхідність виконання обіцянок, підкреслюються незрівнянність і красномовство Корану, якому немає нічого подібного. Вказується на те, що багатобожники заперечують Коран, вигадуючи про нього нісенітницю. Аллах попередив про те, що чекає багатобожників у Судний день, осудив їх за те, що вони безпідставно що-небудь дозволяли чи забороняли. Він відзначив, що близькі до багатобожників іудеї мусять отримати за це таке саме покарання. Аллах радить віруючим бути терплячими і йти прямим шляхом богобоязливості і благодіяння.

3. Він сотворив небеса і землю істиною. Вищий Він від того, чому вони поклоняються [окрім Нього].
4. Він сотворив людину з краплини, а вона ще й уперто сперечається!
5. Так само Він сотворив і худобу; для вас у ній і тепло, й інша користь, з неї ви маєте їжу.
6. Для вас у ній – краса, коли приганяєте її на спочинок і коли виганяєте на випас.
7. Вона перевозить вашу поклажу до країв, дістатися куди ви могли б, тільки затративши чималі сили. Істинно, Господь ваш – Співчутливий, Всемилосердний,
8. [сотворив також] коней, мулів і ослів задля їзди на них верхи і прикрас. Він творить те, чого ви взагалі не збагнете.
9. Аллахові належить спрямовувати на [істинний] шлях, однак є такі, хто збочив із нього. Якби Аллах побажав, Він вас усіх скерував би на прямий шлях.
10. Він – Той, Хто послав із неба воду; вона для вас – питво, вона зрошує рослини, якими ви годуєте [худобу].
11. [Аллах] зрошує для вас злаки, оливи, фініки, виноград і всілякі плоди. Достеменно, в усьому цьому – знамення для людей, здатних міркувати.
12. Він примусив служити вам ніч і день, сонце й місяць. Зорі теж покірні Його велінню. Істинно, в усьому цьому – знамення для розумних людей.
13. В усьому тому різнокольоровому розмаїтті, яке Він розсіяв для вас по землі, саме в ньому – знамення для тих, хто згадує.
14. Він – Той, Хто зробив покірним [вам] море, щоб ви їли з нього свіже м'ясо, щоб ви діставали з нього прикраси, які вдягаєте. Ти бачиш кораблі, що борознять [моря], щоб здобути Його милість, – можливо, ви віддасте [Йому] дяку.
15. Він воздвиг на землі гори [настільки] міцними, щоб вони не пересувалися разом з вами, [сотворив] ріки і [проклав] дороги, щоб ви могли піти прямим шляхом,
16. а також [сотворив інші] прикмети, [щоб вам вибрати вірний шлях]. А по зірках люди знаходять правильну дорогу.
17. Хіба Той, Хто творить, зрівняється з тим, хто не творить? Тож невже ви не схаменетеся?
18. Якщо ви почнете перераховувати милості Аллаха, то ви їх не перелічите! Воістину, Аллах – Усепрощаючий, Всемилосердний.
19. Аллах відає і про те, що ви таїте, і про те, що ви робите відкрито.
20. [Ідоли], яким вони поклоняються замість Аллаха, не можуть нічого сотворити, навпаки, вони самі сотворені.
21. Мертві вони, бездиханні і навіть не знають, коли вони будуть відроджені.
22. Ваш бог – Бог єдиний. Однак серця тих, хто не вірує в життя майбутнє, не визнають [Його], а самі вони – гордії.
23. Поза сумнівом, Аллах знає і те, що ви таїте, і те, що робите відкрито. Воістину, Він не любить гордіїв.
24. Коли їх запитують: “Що послав вам Господь?” – вони відповідають: “Оповідки пращурів”.
25. Нехай [гордії] самі несуть вантаж своїх [вчинків] у Судний день, а також ношу тих, кого вони збили зі шляху істини з неуправності. Яка бридка їхня ноша!
26. Інтриги плели ще й ті, хто жив раніше, але Аллах вщент зруйнував їхню будівлю. На них звалився зверху дах, і вразила їх кара, звідки вони й не очікували.
27. Потім, у День воскресіння, Він осудить їх і запитас: “Де ті, котрим ви поклонялися замість Мене і щодо кого ви сперечалися [з віруючими]?” Ті, кому було дароване Знання, відкажуть: “Воістину, ганьба й нещастя сьогодні – доля невірних, –
28. тих, кого ангели упокоють грішниками”. Вони ж виявлять покірність [зі словами]: “Ми не мали наміру грішити”. [Їм відкажуть]: “Як би не так! Адже Аллах відає про те, що ви творили.
29. Увійдіть же у врата пекла [і перебувайте] там довічно. О, який мерзотний притулок гордіїв!”

⁴ Лексема *rūḥ* тут означає ‘одкровення’ [Гиргас 2006, 322], звідси в метафоричному вживанні вона може означати ‘Коран’.

30. А богобоязливих запитають: “Що послав вам Господь?” Ті відкажуть: “Благо”. Тим, хто творив у цьому світі гарні справи, буде віддано добром. Адже оселя у прийдешньому – благо. О, який то пречудовий притулок для богобоязливих!
31. [Це] – вічні сади, куди вони увійдуть. Там унизу течуть струмки, і там буде для них усе, чого [вони] жадають. Отак винагороджує Аллах богобоязливих,
32. яких безгрішними упокоють ангели і скажуть: “Мир вам!”⁵ Увійдіть до раю [у віддяку] за те, що ви робили“.
33. Невже [невірні] сподіваються на появу чого-небудь [іншого], крім ангелів або повеління Господа твого, [Мухаммаде]? Так само діяли й ті, хто жив до них. Аллах не виявив несправедливості до них, то вони самі чинили несправедливість проти себе.
34. Їх спіткало лихо за їхні вчинки, і вони наразилися на покару, якою вони нехтували.
35. Багатобожники говорять: “Якби Аллах захотів, то ні ми, ні батьки наші не поклонялися б нічому іншому, окрім Нього, і ніщо не мали б за святе, окрім Нього”. Саме так казали і прашури їхні. То хіба ж посланці мають робити ще щось, окрім того, щоб донести ясну пересторогу?!
36. Ми вже посилали до кожної громади посланця [з напучуванням]: “Токлоняйтеся Аллахові та стороніться ідола”. Серед них є такі, кого Аллах наставив на прямий шлях, і такі, кому визначена омана. Тож підіть по землі й подивіться, яка доля спіткала тих, хто заперечував [Одкровення].
37. Якби ти, [Мухаммаде], і жадавав би скерувати їх на прямий шлях, то Аллах не дає до-роговказу заблукалим і немає для них помічників.
38. Вони заприсяглися Аллахом своєю найсильнішою клятвою: “Аллах не воскресить того, хто помер”. Як би не так! [Воскресить] відповідно до даної Ним обіцянки, але більшість людей не відає [того];
39. [воскресить], аби розглумачити їм те, щодо чого вони сперечаються, аби невірні переконалися в тому, що вони були брехунами.
40. Бо, коли Ми захочемо, аби що-небудь здійснилося, Нам варто тільки сказати йому: “Будь!” – і воно збувається.
41. Тих, котрі переселилися заради Аллаха, після того як вони зазнали утисків, Ми оселимо в цьому світі щонайкраще, а винагорода у прийдешньому житті буде [ще] більшою, – якби вони тільки знали! –
42. тих, хто був терплячим і покладався на Господа свого.
43. І до тебе, [Мухаммаде,] Ми посилали тільки [смертних] людей, яким вселяли Одкровення. Тож запитайте, якщо ви не знаєте цього, у людей Святого Письма⁶.
44. [Ми посилали їх] з ясними знаменнями й сувоями, а тобі спослали Нагадування⁷, аби ти роз’яснив людям те, що їм було надіслано, – можливо, вони одумуються.
45. Тож хіба сподівалися ті, хто плів інтриги [проти Мухаммада], що їх поглине земля і що настигне їх кара звідти, звідки вони й не очікують?
46. Або настигне Він їх у мандрах, коли вони не зможуть врятуватися,
47. або дістане їх, охоплених жахом? Воістину, Господь твій – Пржежалісливий, Всемило-сердний.
48. Невже вони не бачили, що будь-що, сотворене Аллахом, кидає тінь свою праворуч та ліворуч, смиренно падаючи долілиць перед Аллахом?
49. Перед Аллахом падають долілиць усі істоти, що на небесах і на землі, а також ангели, облишивши пиху.
50. Вони бояться Господа свого над ними і роблять те, що їм наказано.
51. Аллах сказав: “Не поклоняйтеся двом⁸ богам, позаяк Він – бог єдиний. Тож бійтеся тільки Мене”.

⁵ Мусульманське вітання.

⁶ Метафора; буквально у "людей Перестороги (нагадування)", ар.: *zikr*.

⁷ Тобто Коран.

⁸ Тобто більше, ніж одному.

52. Йому належить те, що на небесах і на землі, Йому слід завжди поклонятися. Невже ви боїтеся кого-небудь іншого, крім Аллаха?
53. Усі блага, що є у вас, – від Аллаха. І якщо вас спіткає біда, то у Нього благаєте про поміч.
54. Та щойно Він відверне від вас лихо, як декотрі з вас вже поклоняються іншим, опріч Господа свого,
55. щоб не визнавати того, що Ми дарували їм. Тож утішайтесь, бо ви ще узнаете⁹.
56. Вони віддають частку з того, чим Ми їх наділили, тим¹⁰, про кого вони нічого не знають. Клянуся Аллахом, вас ще неодмінно спитають за те, що ви вигадували.
57. Вони приписують Аллахові дочок¹¹. Хвала Йому! А їм – те, чого зажадають¹².
58. Коли ж кого-небудь із них¹³ «порадують» звісткою про [народження] дівчинки, його обличчя почорніє від смутку,
59. він сховається від людей через лиху звістку: чи, збездеченим, залишити дитину в живих, чи поховати її в землі. Хіба не жахливі їхні присуди!
60. Для тих, хто не вірує в майбутнє життя, – такий самий жах. Аллах же – найвищий приклад, бо Він – Превеликий, Всемудрий.
61. Якби Аллах карав людей за їхні наруги, то не залишив би на ній¹⁴ жодної живої істоти. Однак він дає їм відстрочку до визначеного часу. Коли ж настане їхній час, вони не зможуть ані віддалити, ані наблизити його бодай на годину.
62. Вони приписують Аллахові те, що самим неприємне, їхні язики брешуть, що їм дістанеться найліпше. Поза сумнівом, на них чекає Вогонь, куди їх укинуть першими.
63. Клянуся Аллахом, Ми й до тебе вже направляли [посланців] до громад, однак шайтан прикрасив їхні [негідні] вчинки. Він і сьогодні – їхній заступник, а на них чекає болісна кара.
64. Ми дарували тобі, [Мухаммаде], згори Святе Письмо саме для того, щоби ти роз'яснив їм те, у чому вони суперечать, а також як дороговказ і милість для віруючих людей.
65. Аллах зіслав з небес воду¹⁵, ожививши нею мертву землю. Достеменно, у цьому – знамення для людей, що прислухаються.
66. Воістину, в домашній худобі для вас повчання: Ми поштуємо вас питвом із її черева, яке [утворюється] між кишковим вмістом і кров'ю, – чистим молоком, смачним для тих, хто п'є.
67. А з пальмових плодів та виноградників ви дістаєте п'янкий трунок і добрий наїдок. Достоту, у цьому – знамення для здатних міркувати людей.
68. Твій Господь навів бджолі: "Поселяйся в горах, у деревах і будівлях.
69. Потому пий [нектар] різних плодів і літай слухняно шляхами, визначеними Господом твоїм". Із бджолиних черевець виходить різнокольоровий трунок, що дарує людям зцілення. Воістину, в цьому – знамення для тих, хто замислюється.
70. Аллах вас сотворив, потім Він вас умертвить. Серед вас є такі, хто повернеться до найгіршої частини життя¹⁶, так що забуде геть усе, що знав. Достеменно, Аллах – Усезнаючий, Всемогутній.
71. Аллах надав перевагу одним із вас перед іншими у [земних] благах. Але ті, кому дана більша частка, не хочуть поділитися нею зі своїми рабами, щоби ті не зрівнялися з ними. Тож невже вони заперечують милість Аллаха?
72. Аллах сотворив із вашої плоті жінок, дав вам від них дітей та онуків і наділив вас благами. Тож невже вони вірують у неправду і заперечують милість Аллаха?
73. Вони поклоняються, крім Аллаха, тому, хто анітрохи не владний над небесною та земною долею і хто ні на що не здатен.

⁹ Тобто пожнете плоди своїх дій.

¹⁰ Ідолам.

¹¹ Стверджуючи, нібито ними є ангели.

¹² Екзегети пояснюють, що йдеться про синів, яких вони залишають для себе, нехтуючи дочками [Ібн Кясір 1999, 968; Сабуні 2006, 665].

¹³ Тобто арабів-язичників.

¹⁴ На землі.

¹⁵ Вода з небес – Боже Одкровення; мертва земля – та, що зав'язла в гріхах.

¹⁶ До старості.

74. Не прирівнюйте Аллаха ні до кого! Достоту, Аллах знає, а ви не знаєте.
75. Аллах наводить притчу про ні на що не здатного раба-невільника та того, кому Ми дарували чудову долю, яку він витрачає потай і явно. Хіба вони можуть бути рівними? Хвала Аллахові, проте більшість із них не знають цього.
76. І ще приводить Аллах притчу про двох чоловіків, один із яких – німий, ні на що не здатен, будучи тягарем для свого пана. Куди б той його не послав, раб не приносить добра. Хіба рівні він і той, хто справедливо повеліває, йдучи прямим шляхом?
77. Аллах відає про потаємне на небесах і на землі. І повеління Години – то лише як оком змигнути чи навіть швидше. Істинно, Аллах над усім суцим владний!
78. Аллах вивів вас із лон ваших матерів без вашого відома. Він наділив вас слухом, зором, серцями, – можливо, ви будете вдячними.
79. Невже вони не бачили покірних [волі Аллаха] птахів, що літають у небесах? Їх утримує [у повітрі] тільки Аллах. Воістину, у цьому – знамення для віруючих людей.
80. Аллах зробив ваші будинки помешканням. Зі шкір домашньої худоби Він надав вам оселі, легкі для вас у день мандрів та під час привалу. З їхньої вовни, шерсті та хутра Він дарував вам майно та пожитки, щоб ви користувалися ними до певного часу.
81. З Ним сотвореного Аллах дарував вам тіль, зробив із гір для вас сховища, сотворив для вас одяжі, що рятують від спеки, та шати, що захищають вас у битві. Отак Він завершує свою милість вам, – можливо, ви підкоритеся [Йому].
82. Тож якщо вони відвернуться, то тобі, [Мухаммаде], належить тільки ясно передати [Одкровення].
83. Їм відома милість Аллаха, проте вони все одно заперечують її, бо більшість із них – невіруючі.
84. Того дня, коли Ми виставимо з кожної громади свідка [проти них], невіруючим не буде дозволено ані вибачатись, ані каятись.
85. Коли ж грішники побачать муки, ніхто не дасть їм поблажки й ніхто навіть не гляне на них.
86. Коли багатобожники побачать своїх «компаньйонів», вони вигукнуть: «Господи наш! Оце наші спільники, до яких ми взивали замість Тебе». Однак [ідоли] їм відкажуть: «Достоту, ви брехуни!»
87. Того дня [багатобожники] виявлять Аллахові покірність і відцураються своїх вигадок.
88. Тим, хто не вірував і збивав [інших] з Аллахової стезі, Ми примножимо покарання муками, у відплату за те, що вони чинили нечестя.
89. Того дня Ми виставимо проти кожної громади свідка з-поміж них самих, а тебе, [Мухаммаде], візьмемо за свідка проти них¹⁷. Ми зіслали тобі [Святе] Письмо задля роз'яснення всього суцього і як настанову на прямий шлях, милість і добру звістку для мусульман.
90. Аллах наказує чинити справедливість і добро та обдаровувати родичів. Він забороняє скверну, мерзоту й насилля. Він наставляє вас, – можливо, ви отямитеся.
91. Будьте вірні угоді з Аллахом, якщо ви її уклали; не порушуйте клятв після того, як ви їх скріпили, взявши Аллаха за свого поручителя. Істинно, Аллах відає про те, що ви робите.
92. Не будьте схожими на ту жінку, що розпустила свою пряжу, після того як міцно скрутила нитки¹⁸. Ви обертаєте свої клятви на взаємний обман, аби одна громада була багатшою й могутнішою, ніж інша. Однак Аллах тільки випробовує вас тим. А в День Воскресіння Він неодмінно роз'яснить вам те, щодо чого у вас були розбіжності.
93. Якби Аллах побажав, Він зробив би вас єдиною громадою. Однак Він збиває з прямого шляху або веде прямим шляхом кого побажає, і вас неодмінно призовуть до відповіді за те, що ви вершили.

¹⁷ Власної спільноти Мухаммада, мекканців [Сабуні 2006, 673].

¹⁸ Натяк на жінку з племені курейш на ім'я Раїта бінт 'Амр, яка жила в епоху Джагілійї. Займалася вона тим, що разом зі своїми рабнями пряла вовну. І щойно вовна закінчувалася, як вона наказувала рабням розпустити всю виготовлену пряжу, через що набула серед арабів слави як зразок жіночої дурості [Свет Священного Корана, 264; Богуславский, 703, прим. 502].

94. Не обертайте свої клятви на взаємний обман, аби нога ваша не посковзнулася після того, як вона [стояла] твердо, бо ви скуштуєте лихо за те, що збивали [людей] зі шляху Аллаха, і на вас чекатиме велика покара.
95. Не продавайте дані Аллахові клятви за безцінь, бо для вас краще те, що у Аллаха, якби ви тільки могли знати.
96. Те, що у вас, скінчиться, а те, що в Аллаха, – вічне. Тим же, хто був терплячим, Ми неодмінно віддамо дяку за те найкраще, що вони робили.
97. Тих віруючих, котрі вершили благі справи, – будь вони чоловіками чи жінками, – Ми неминуче воскресимо, подаруємо їм гарне життя й неодмінно віддамо дяку за те найкраще, що вони робили.
98. Коли ти читаєш Коран, то шукай притулку від шайтана, побитого камінням, в Аллаха.
99. Справді, у нього¹⁹ немає влади над тими, хто увірував і покладається на Господа свого.
100. Він має владу тільки над тими, хто тримає його за свого побратима і поклоняються йому замість Аллаха.
101. І коли Ми заміняємо один аят іншим, – бо Аллах краще знає, що Він посилає донизу, – [невірні] говорять [Мухаммаду]: “Ти насправді – пустобрех”. Однак більшість із них не знає [істини].
102. Скажи їм, що його²⁰ зіслав долу в істині Святий Дух²¹ від Господа твого, щоб підкріпити тих, хто увірував, та як настанову на прямий шлях і добру звістку для мусульман.
103. Ми наперед знаємо, що вони скажуть: “Насправді, його²² навчає всього-на-всього людина”. [Але ж] мова того, на кого вони натякають, – чужа, ця ж мова [Корану] – чиста арабська.
104. Аллах не веде прямою стежею тих, хто не увірував у Божі знамення. На них чекає болісна кара.
105. Вони тільки й вигадують побрехеньки – ті, хто не вірує у знамення Аллаха, – саме вони і є брехуни.
106. Гнів Аллаха впаде на тих, хто відрікся від віри, а раніше вірував у Нього, крім тих, кого примусили зректися з вірою в серці. Однак на тих, хто сам розкрив груди невір'ю, чекають Божий гнів і велика покара.
107. Це тому, що вони возлюбили життя на цьому світі більше, ніж у прийдешньому. Насправді, Аллах не веде прямою стежею невіруючих людей –
108. на чії серця, слух і очі Він наклав печатку. То саме вони – безпечні невігласи.
109. Немає жодного сумніву, що в прийдешньому світі вони зазнають збитку.
110. Потому Господь твій щодо тих, хто, спокусившись, переселився [до Медини], а далі боровся й терпів, неодмінно буде Всепрощаючим, Всемилосердним.
111. [Настане] день, коли кожна людина захищатиме сама себе й усякому воздасться сповна за те, що він зробив. І ніхто не зазнає кривди.
112. Аллах наводить як притчу селище, що було безпечним і спокійним. До нього ішли звідусіль достаток і багатство, але мешканці не були вдячними за Божі блага. Тому Аллах убрав їх в одягу голоду і страху в покару за те, що вони витівали.
113. До них уже приходив посланець із їхньої громади, та вони не визнали його. Отож настигла їх кара, бо були вони кривдниками.
114. Тож споживайте усе дозволене й прекрасне, чим Аллах наділив вас, і воздайте дяку за Божу милість, якщо ви [насправді] поклоняєтеся [тільки] Йому.
115. Він, однак, заборонив вам [істи] мертвечину, кров, свинину, а також те, що забито без згадки [імені] Аллаха. Якщо ж хто-небудь змушений [через необхідність²³], без бажання й не переступаючи меж, – то й Аллах – Усепрощаючий, Всемилолюбивий.

¹⁹ Тобто у шайтана.

²⁰ Одкровення.

²¹ Джібріл.

²² Мухаммада.

²³ З'їсти заборонене, щоб угамувати смертельний голод або як ліки.

116. Не прорікайте своїми вустами неправду, стверджуючи, що це нібито дозволено, а те забороне, – цим ви зводите обмову на Аллаха. Не благоденствувати тим, хто зводить на Аллаха наклеп.
117. [У цьому світі] їм – коротка втіха, а [в прийдешньому] – велика покара.
118. Іудеям Ми теж заборонили те, про що розповіли тобі раніш²⁴. Ми не скривдили їх, – вони самі були несправедливими до себе.
119. Потому для тих, хто чинив лихо через неучтво, та згодом покаявся і виправився, Господь твій справді – Усепрощаючий, Вмемилосердний.
120. Ібрагім насправді був проводирем і покірним Аллахові ханіфом, не був із багатобожників,
121. вдячним був за Його милості. [Аллах] обрав його і скерував на прямий шлях.
122. Ми дарували йому в тутешньому світі добро, то й на тому світі достоту буде він серед праведників.
123. Потім Ми навіяли тобі, [Мухаммаде]: “Тримайся віри Ібрагіма, ханіфа, бо ж він не був із багатобожників.
124. Суботу ж призначено тим, хто сперечався щодо неї²⁵. Достеменно, Господь твій розсудить у День Воскресіння їхні суперечки стосовно того, про що вони сперечалися між собою.
125. Закликай, [Мухаммаде], на стезю Господню мудрістю і добрим напучуванням та полемізуй із багатобожниками у спосіб, що є найліпшим. Істинно, Господь твій краще знає тих, хто збився з Його стезі, і Він ліпше знає тих, хто прямує правильним шляхом.
126. Якщо ви караєте, то карайте так само, як карали вас. Однак якщо ви стерпите²⁶, то це буде краще для терплячих.
127. Отож терпи, [Мухаммаде], бо твоє терпіння – тільки від Аллаха. Не засмучуйся через них і не горюй через їхню підступність.
128. Істинно, Аллах – на боці богобоязливих і тих, хто робить добрі справи.

ЛІТЕРАТУРА

- Гирґас В.Ф. Арабско-русский словарь к Корану и хадисам. Москва – Санкт-Петербург, 2006.*
- Ібн Касір – Ibn Kaṣīr, 'Imād ad-Dīn 'Ismā'īl 'bn 'Umar al-Qurayṣī aṣ-Ṣāfi'ī. Tafsīr al-Qur'ān al-'azīm / Haqqāḡahu wa-harraḡa nuṣūṣahu wa-dabāṡahu Ḥassān al-Gībālī. Ar-Riyād: Bayt al-'Afkār ad-duwalīya li-n-naṣr wa-t-tawzī', 1420/1999.*
- Коран** / Пер. с араб. и коммент. Д.Н. Богуславского. Стамбул, 2001.
- Коран** / Пер. смыслов и комментарии Э.Р. Кулиева. Москва, 2006.
- Коран.** Дослідження, переклад (фрагмент), коментарі В.С. Рибалкіна. Київ, 2002.
- Коран.** Сури X: ЙУНУС, XIV: ІБРАГІМ, XV: АЛ-ХИДЖР / Пер. з арабської, коментарі В.С. Рибалкіна // *Східний світ*. 2008, № 1.
- Коран** / Смысловой пер. профессора Б.Я. Шидфар. Москва, 2004.
- Сабуні – As-Ṣābūnī, Muḡammad 'Alī. At-Tafsīr al-wāḡīḡ al-musayyar. Ṭab'a 7. Ṣayḡā-Bayḡūt, 2006.*
- Свет Священного Корана:** Разъяснения и толкования. Том V. Санкт-Петербург, 2008.
- Священный Коран** / Пер. д-ра А. Садецкого. Ахмадийя Анджуман Ишаат Ислам Лахор инк. США, 1997.
- Ушаков В.Д. Фразеология Корана: Опыт сопоставления фразеоречений Корана и арабского классического языка. Москва, 1996.*
- Ушаков В.Д. О переводе Корана: вопросы теории и практики (на основе опыта автора) // **Восток**, 2006, № 3.*
- The Qur'ān.** Arabic text with corresponding English meanings. Abulqasim Publishing House (Al-Muntada Alislami), 1997.

²⁴ Цією фразою Коран відсилає до сури VI (Худоба), аят 146: "Тим, хто навернувся в іудейство, Ми заборонили все, що має копита, а з корів та дрібної рогатої худоби заборонили Ми їм сало, крім жиру їхніх хребтів та внутроців або сала навколо кісток. Отак Ми їх провчили за їхню непокору: адже Ми правдиві".

²⁵ Тобто Ібрагімової віри.

²⁶ Утримавшись від помсти.